

L'IVA de la discòrdia

La proposta del PSM de rebaixar l'IVA en els pressupostos del 1995, via CiU, ha provocat una esmena del PP sobre el mateix tema en el Senat espanyol. L'esmena popular no fou aprovada i a Balears s'ha encès la polèmica.

Durant la campanya de les eleccions europees, un dels temes recurrents fou la necessitat que les Balears comptassin amb un règim fiscal diferenciat, com les altres illes de la Unió Europea. El PSM-Nacionalistes de Mallorca anuncià que els seus socis de coalició, CiU, assumien com a pròpia aquesta reivindicació i que la proposarien quan es discutissin els pròxims pressupostos.

La passada setmana el PP va presentar en el Senat la proposta perquè es rebaixàs l'IVA que s'aplica a Balears. CiU s'hi abstingué, el PSOE va votar en contra.

A Balears esclatà immediatament la guerra de declaracions. Segons el PP l'actitud del PSOE i de CiU –i per tant del PSM– va contra els interessos de les Illes. Segons el PSOE i el PSM l'actitud del PP és purament oportunista i, a més, diuen, la proposta no tenia cap possibilitat de posar-se en pràctica.

En el fons de la disputa una qüestió òbvia: el greuge comparatiu que afecta les Balears en el tema fiscal.

L'IVA balear, el més alt. A efectes fiscals, el Govern considera les Illes com a part del continent. Balears són les úniques illes de la Unió Europea que no tenen un estatut fiscal propi.

Si es compara la situació de Balears amb les de les altres illes es pot comprovar que el cost de la insularitat balear és considerablement major al cost de viure a qualsevol altra illa europea. Mentre Còrsega, Madeira, les Açores, les illes gregues o les Canàries tenen tipus d'IVA del 0, del 2 o com a màxim del 6% en el transport de passatgers, Balears ha de pagar un 15%. No és l'únic cas. A Canàries no paguen IVA ni transport interinsular, ni l'edició de llibres, periòdics i revistes, ni els productes mèdics i farmacèutics, ni la captació i producció i distribució d'aigua... mentre que per aquests mateixos conceptes a Balears es paga entre el 3% i el 6% d'IVA.

Aquest famós cost d'insularitat ha estat una reivindicació constant a les Illes. Primer per part dels sectors nacionalistes, més tard pel Govern i pel món empresarial. Però al llarg dels onze anys d'autonomia mai no s'ha aconseguit res. Les eleccions europees han destapat, sembla que definitivament, el tema. El PSM aconseguí que CiU es comprometés a defensar en el Congrés una disminució de l'IVA. El parlamentari convergent Francesc Homs presentà en el Congrés una esmena a la Llei de l'IVA per tal que es reduís (del 15 al 0%) el percentatge aplicat al transport marítim de mercaderies i persones entre les Ba-

El conseller Jaume Matas (esquerra) i el portaveu del PSM Pere Sampol han protagonitzat un enfrontament dialèctic acalorat. Els populars acusen els nacionalistes d'“ingenuïtat” per esperar que CiU defensi els interessos balears, mentre que el PSM creu que l'actuació del PP és clara-ment oportunista però mancada de coherència amb la política que ha duit a terme els darrers anys el Govern Balear.

lears i la Península, i també entre les mateixes Balears. Homs preveu igualment presentar-ne una altra per reduir l'IVA aeri del 15 al 6%.

El PP, mentrestant, va presentar una esmena al Congrés reivindicant la reducció de l'IVA per a les Balears (a un 3% en transport marítim, aeri i en depuració d'aigües, i a un 6% per hotels de luxe), forçant així la postura de CiU i PSOE. Els socialistes hi votaren en contra i la coalició nacionalista s'hi abstingué. El resultat: una ofensiva dialèctica del Govern Balear contra els socialistes i CiU i, de rebot, contra els nacionalistes del PSM.

Indignació. El Govern Balear, per boca del conseller d'Economia i Hisenda Jaume Matas, es mostrà “indignat, igual que el sector turístic, empresaris, sindicats i altres associacions” per la negativa socialista i l'abstenció de CiU. El Govern es va referir al fet que tant Esquerra Unida de Balears com el Partit Popular es mostren d'acord “amb una mesura que permetria a les nostres empreses ser competitives” i que la postura del PSOE i del PSM, via CiU, era anar contra els interessos comuns de les Illes.

El conseller Matas acusà específicament el PSM d'haver “caigut en una greu ingenuïtat” per esperar que CiU defensi els interessos de Balears. Segons el responsable d'Economia i Hisenda del Govern Balear, esperar això és una ingenuïtat: “Si es reduïa l'IVA aeri les Balears seríem més competitives que Catalunya i això els perjudicaria”.

Algunes organitzacions relacionades amb el fet turístic han fet sentir la seva veu. Coincideixen a criticar la postura del PSOE i del PSM. El president de la CAEB considerarà que havia estat “lamentable” no aprovar la reducció de l'IVA. Els sindicats UGT i CC OO, sense entrar en consideracions polítiques, es mostren a favor de “tenir beneficis similars als de les altres illes” i mostraren la seva pre-

ocupació “perquè les lluites entre partits per veure qui s'apunta el gol estan perjudicant els interessos de Balears”. El president dels Usuaris del Transport Marítim, José María Gutiérrez, va ser més dur: “felicitem Pere Sampol per la punyalada que ens ha pegat, ara fa el contrari del que deia que faria fa només 20 dies”.

Oportunisme. A l'oposició, PSOE i PSM insisteixen a acusar el PP “d'haver actuat de forma oportunista” i sense base perquè “això no es pot aprovar sense el consentiment de Brussel·les i primer s'ha de consultar” (PSIB-PSOE). Fins i tot el portaveu nacionalista, Pere Sampol, assegura que si s'haguessin aprovat les esmenes populars, “no tendrien cap valor” i serien d'impossible posada en pràctica. Sampol va insistir a dir que la proposta de CiU, a instàncies del PSM, de reduir l'IVA marítim, suposarà per a les Balears un estalvi d'uns 1.300 milions de pessetes, mentre que “el PP, en 12 anys de govern, no ha aconseguit ni una peseta per a les Illes a causa de la seva confrontació amb el Govern”. El diputat nacionalista es mostra, en declaracions a aquest setmanari, molt dolgut per l'actitud del PP, “totalment inútil”, que no ha tingut “cap altre objectiu que enganyar dient que no s'obté la reducció, quan la realitat és que aquesta reducció no es podria fer efectiva fins l'I de gener del 95. I això és el que passarà. Nosaltres haurem aconseguit la reducció al 0% de l'IVA marítim i segurament al 6% –contra el 15% actual– de l'aeri. I què ha aconseguit el PP amb 12 anys de Govern? Res. Zero. El que ha passat és molt senzill: no han fet res durant anys i quan nosaltres, amb una intel·ligent política d'aliances, aconseguim per a Balears més que ells, es mostren disposats a tot, fins i tot a l'engany, per intentar desprestigiar-nos a nosaltres i a CiU. Probablement aquesta actitud es pot explicar dins l'estratègia general anticatalanista i anti-CiU del PP”. **Miquel Payeras**

JOAN CELIÀ

